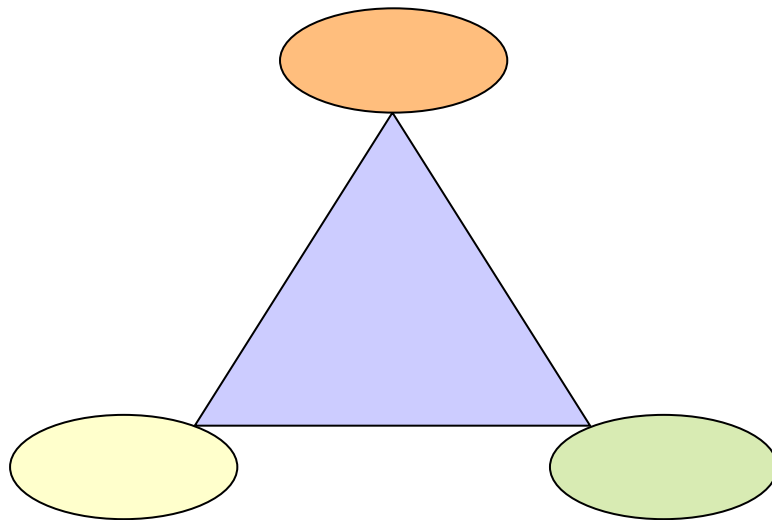

Pedagogisch beleidsplan

Kinder Opvang Kerkrade/Parkstad

“Van opvang naar ontwikkeling”

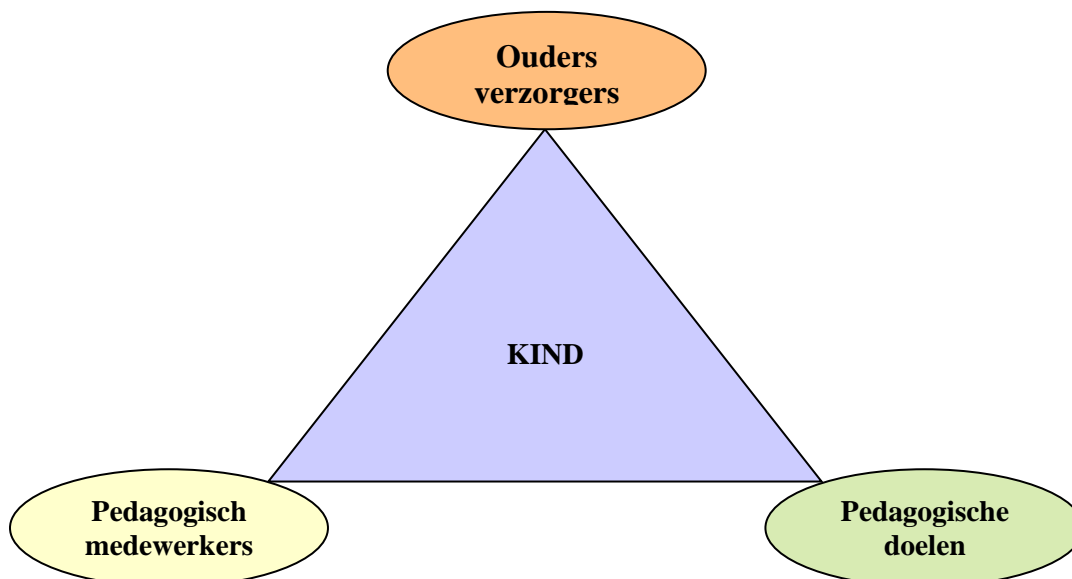

Lucie Vanhommerig

Inhoudsopgave	pagina
Inleiding	3
Deel 1 Uitgangspunten pedagogisch beleid	4
1.1 Missie/visie	4
1.2 Strategische doelstellingen	4
1.3 Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen en Innovatie Kwaliteit Kinderopvang	5
1.4 Pedagogische visie	6
1.5 Relevante pedagogische stromingen	7
Deel 2 Pedagogisch handelen	8
2.1 Verplichte aspecten Wet Kinderopvang en IKK	8
2.1.1 Pedagogisch werkplan	8
2.1.2. Pedagogisch medewerkers	9
2.1.3 Stamgroepen	9
2.1.4 Veiligheid en gezondheid	10
2.1.5 Ouderparticipatie	10
2.2 Toegevoegde waarde Kinder Opvang Kerkrade/Parkstad	11
2.2.1 Activiteitenkalender	11
2.2.2 Voor en – Vroegschoolse Educatie (VVE)	11
2.2.3 Mentorschap	11
2.2.4 Observatieformulieren	12
2.2.5 Voorlezen	12
2.2.6 Bewegen en buitenspelen	13
2.2.7 Opleiding	13
2.2.8 Samenwerking met derden	13

Inleiding

Het centrale thema van het pedagogisch beleidsplan is de pedagogische visie van Kinder Opvang Kerkrade/Parkstad (KOK/KOP): “Van opvang naar ontwikkeling”. De driehoek in het logo van KOK/KOP symboliseert de samenhang van de drie pedagogische pijlers, zijnde ouders/verzorgers, pedagogisch medewerkers en doelen, die gezamenlijk zorgen voor een optimale ontwikkeling van kinderen in de kinderopvang, waarbij het kind centraal staat.

Het pedagogisch beleidsplan bestaat uit 2 delen. In deel 1 worden de uitgangspunten van het beleid beschreven, zijnde de missie/visie en de strategische doelen KOK/KOP, de doelen vanuit de Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen (WKO) en de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK), de pedagogische visie KOK/KOP en de relevante pedagogische stromingen. In deel 2 worden naast de verplichte aspecten voor het pedagogisch handelen vanuit de WKO/IKK de specifieke toegevoegde waarde van KOK/KOP beschreven. De concretisering van het beleid wordt jaarlijks per locatie uitgewerkt in een pedagogisch werkplan.

Pedagogische kwaliteit vraagt om voortdurende bijstellingen en verfijningen. Opvoedkundige inzichten veranderen, net als de behoeften van kinderen, ouders en verzorgers. KOK/KOP zal dan ook kritisch blijven kijken naar de werkwijze van haar medewerkers en de vraag van ouders/verzorgers en kinderen, zodat het aanbod hierop kan worden afgestemd. Aangezien KOK/KOP HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling Zorgsector) gecertificeerd is, zijn relevante kwaliteitsprotocollen en -beleidstukken over haar dienstverlening opgenomen in het Handboek Kwaliteit. Om de kwaliteit van KOK/KOP en haar pedagogisch beleid en handelen te waarborgen vinden reguliere interne en externe audits, tevredenheidonderzoeken en overleg met ouders plaats.

Deel 1 Uitgangspunten pedagogisch beleid

Naast het Handboek Kwaliteit, zijn nog een aantal uitgangspunten relevant voor het pedagogisch beleid van KOK/KOP. Deze wettelijke aspecten zijn vervolgens vertaald naar de pedagogische visie van KOK/KOP “Van opvang naar ontwikkeling”. In de laatste paragraaf worden de relevante pedagogische stromingen van het pedagogisch beleid van KOK/KOP samengevat.

1.1 Missie/visie

In 2014 is de missie/visie van KOK geherformuleerd in het strategisch plan 2015-2018. Deze geldt ook voor onze Parkstad-regio (KOP). Hierbij is een interne (naar medewerkers) en een externe (naar klanten/omgeving) motivatie opgenomen (zie onderstaand figuur). Deze nieuwe missie/visie is het kader voor haar pedagogisch beleid.

1.2 Strategische doelstellingen

Ter concretisering van haar missie/visie en pedagogisch beleid streeft KOK/KOP de volgende vier strategische doelen na:

1. KOK/KOP is een actieve partner bij decentrale overheidstaken;
2. KOK/KOP verbetert haar imago door samenwerking met partners;
3. KOK/KOP verbetert de kwaliteit van haar personeel/management, zodat zoveel mogelijk kansen kunnen worden benut;
4. KOK/KOP optimaliseert verbinding met ouders en kinderen.

1.3 Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen en de wet IKK

In de Wet Kinderopvang (2005) is een aantal artikelen opgenomen die de eisen formuleren waaraan het pedagogisch beleid moet voldoen. Vanaf 1 januari 2018 is de wet IKK van kracht. In verband met de herijking en harmonisatie van enige kwaliteitseisen voor kindercentra en peuterspeelzalen, de innovatie van die kwaliteitseisen en het aanpassen van enige eisen aan de kwaliteit van voorschoolse educatie zijn wijzigingen aangebracht in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. De visie van KOK/KOP vertaalt zich naar de volgende doelstellingen, die overeenkomen met de doelstellingen in de Wet Kinderopvang:

1. Kinderen een emotionele veiligheid en geborgenheid bieden;

1. Kinderen gelegenheid geven tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
2. Kinderen de gelegenheid geven tot het ontwikkelen van sociale competenties;
3. Kinderen de gelegenheid geven om zich waarden en normen, de “cultuur van een samenleving”eigen te maken.

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar.

KOK/KOP heeft deze doelen in haar pedagogische visie (zie ook 1.4) geïntegreerd, met als thema “Van opvang naar ontwikkeling”.

KOK/KOP heeft de volgende belangrijke aspecten ten aanzien van de regeling “Kwaliteit Kinderopvang en Peuterspeelzalen en de wet IKK ” in separate documenten beschreven:

Wenbeleid: In het wenbeleid beschrijft KOK/KOP alle activiteiten tijdens de wenperiode van de kinderen met de daarbij behorende terugkoppeling naar ouders/verzorgers en de evaluatie van de wenperiode.

Calamiteiten/ontruimingsplan: Calamiteiten zijn onverwachte en veelal heftige gebeurtenissen die zeer ingrijpend zijn voor de aanwezige kinderen en personeel op een kinderopvanglocatie. In het calamiteitenplan is de wijze waarop wij omgaan met calamiteiten veroorzaakt door brand, bommelding en overige externe zaken beschreven.

Gebruik extra dagdelen: Ouders mogen extra dagdelen voor hun kind afnemen. Afhankelijk van de dagdelen die ouders afnemen ontvangen ze van KOK/KOP Kokkiedagen die ze kunnen inzetten als ouders een dag extra opvang nodig hebben. Soms willen ouders een tijdelijke extra opvang afnemen. Het kan voorkomen dat voor de gewenste opvang geen plaats is in de vaste stamgroep van het betreffende kind. Zowel bij het reserveren van een extra dagdeel, of bij het afnemen van een Kokkiedag, of het tijdelijk extra afnemen van kinderopvang gaat KOK/KOP ervan uit dat het kind wordt geplaatst in zijn/haar eigen stamgroep. Is er onverhoopt geen plaats in de stamgroep of hebben groepen samengevoegd ondertekenen ouders voor akkoord als kinderen in een andere stamgroep geplaatst worden. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders/verzorgers.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen) met geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eergegrelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis).

Kindermishandeling is elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van de

minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en genitale verminkingen.

Voor opvoedondersteuning en andere problematiek in gezinnen werkt KOK/KOP nauw samen met alle zorgpartners in Kerkrade met name de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Een en ander is beschreven in het Preventief Jeugdbeleid.

Vierogenprincipe: Het “Vierogenprincipe” houdt in dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht bij de kinderdagverblijven en de peuteropvang. Een beroepskracht mag nog steeds alléén in de groep staan, zolang maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of te luisteren. Bij de peutersopvang zijn altijd 2 beroepskrachten aanwezig, al dan niet ondersteund door stagiaires en vrijwilligers. Bovendien zijn nagenoeg alle peuteropvang locaties in een basisschool en/of met meerdere werkvormen onder één dak gehuisvest, waardoor het vierogenprincipe gewaarborgd is. Tevens zijn alle kinderdagverblijven voorzien van een toegangscode waardoor de ouders/verzorgers te allen tijde kunnen binnenkomen.

In het kwaliteitsbeleid beschrijft KOK/KOP de werkwijze m.b.t. het “Vierogenprincipe”.

1.4 Pedagogische visie: “Van opvang naar ontwikkeling”

Bij alle voorzieningen staat de ontwikkeling van het kind centraal. De omgeving en het kind beïnvloeden elkaar. De ontwikkeling van een kind wordt gestimuleerd door een wisselwerking tussen de al in aanleg aanwezige ontwikkelingsmogelijkheden en de prikkels uit de omgeving. Door te leren van de ervaringen die het kind in de omgeving opdoet, ontwikkelt het zich. Ieder kind leert op zijn/haar unieke manier.

De pedagogisch medewerkers onderkennen wat een kind zelf kan, tonen respect voor wat het nog niet kan en haken in op leergierigheid. Zij staan open voor de gevoelens van het kind, proberen de gevoelens te begrijpen en kunnen hier vervolgens adequaat op ingaan (*doel 1: emotionele competentie*).

De begeleiding van de kinderen bestaat uit een professionele handelwijze van de pedagogisch medewerkers, waarin de eigenheid en de mogelijkheid van elk kind een plaats krijgen binnen de grenzen van de groep, de beschikbare ruimte en het spelmateriaal. Door het gericht en stapsgewijs aanbieden van spelmateriaal in een uitdagende en vertrouwde omgeving, wordt de ontwikkeling van ieder kind gestimuleerd en ontplooid (*doel 2: persoonlijke competentie*).

Bij KOK/KOP krijgen kinderen volop de mogelijkheid om in contact te komen met leeftijdsgenootjes en volwassenen, waarmee zij een relatie kunnen aangaan en leren samen te spelen (*doel 3: sociale competentie*).

Ontwikkelen betekent ook grenzen stellen. Medewerkers leren kinderen wat wel en wat niet kan binnen de grenzen van de groep en de beschikbare ruimte. Hierbij is van belang goed te kijken en te luisteren naar kinderen, zodat duidelijk wordt wat zij kunnen en wat niet (*doel 4: waarden en normen*).

Naast de pedagogische doelen zoals hierboven beschreven stelt KOK/KOP zich ten doel om kinderen te ontwikkelen middels een gevarieerd, samenhangend maar vooral een uitdagend aanbod gedurende een of meerdere dagdelen per week. Onder professionele leiding en in nauwe

samenspraak met de ouders/verzorgers worden aan een kind optimale ontplooiingskansen geboden. Hierdoor groeit het kind in eigen tempo en mogelijkheden, tot een evenwichtige, zelfstandige volwassene, die positief in de maatschappij staat en sociaal vaardig is. Naast het aanbieden van spelmogelijkheden zijn pedagogisch medewerkers tevens verantwoordelijk voor een deel van de ontwikkeling en opvoeding die zij gedurende de opvang periode van ouders/verzorgers overnemen. De wijze waarop zij dit concreet gestalte geven wordt in het pedagogisch werkplan van de locatie omschreven.

Wij maken geen keuze voor een bepaalde levensbeschouwelijke stroming. De voorzieningen zijn toegankelijk voor alle kinderen, ouders/verzorgers, ongeacht hun Godsdienstige- of levensovertuiging. In vrijwel alle voorzieningen wordt gewerkt vanuit een niet-schoolse aanpak, die gebaseerd is op een aantal pedagogische stromingen (zie 1.5). Op sommige locaties wordt gewerkt aan de hand van een vastgesteld leerwerkplan zoals Voor- en Vroegschoolse Educatie (zie 2.2.2).

1.5 Relevante pedagogische stromingen

KOK/KOP heeft niet gekozen voor de werkwijze van één bepaalde pedagoog of psycholoog, omdat het gedachtegoed van verschillende pedagogen en psychologen van toepassing is. Hieronder een korte samenvatting van een aantal relevante pedagogische stromingen van de pedagogen en psychologen, van het pedagogisch beleid.

- **Pedagoog Janusz Korczak**, die ervan uitgaat dat een kind in elke fase een volwaardig menselijk wezen is, dat nog niet alles kan. Daarmee bedoelt hij:
 - een kind moet leren omgaan met risico's, ieder kind heeft recht op zijn eigen bult;
 - kinderjaren zijn een op zichzelf staande waardevolle periode;
 - elk kind is zichzelf, volg zoveel mogelijk het eigen ritme van het kind;
 - een kind is nooit je bezit dat betekent dat iedere opvoeder moet leren loslaten, zodat een kind zich op zijn eigen tempo kan ontwikkelen;
 - betrokkenheid en respect voor een kind is een groot goed.

- **Psycholoog Thomas Gordon**, die erin gelooft dat de bereidheid tot toenadering tot luisteren het natuurlijke wederzijdse respect herstelt. Daarmee bedoelt hij:
 - sta als opvoeder niet meteen met oplossingen klaar, laat het kind zelf een oplossing bedenken;
 - luister goed naar wat een kind te vertellen heeft, verbaal of non-verbaal;
 - gebruik de "ik-boodschap", het gebruik van de "ik-taal". Daardoor ben je duidelijk voor anderen, Ze kunnen begrijpen wat in je omgaat en daar rekening mee houden;
 - wat je zegt tegen een kind is belangrijk, maar vooral hoe je het zegt;
 - baby's en jonge kinderen pikken de meeste informatie op uit de lichaamstaal die de opvoeder gebruikt (voorbeeldfunctie).

- **Pedagoog Loris Malaguzzi**, (Reggio Emilia) die ervan uit gaat dat een kind 100 talen heeft om zich uit te drukken. Daarmee bedoelt hij:
 - heb respect voor het kind, niet blindstaren op de beperkingen maar een geloof in een enorm potentieel aan mogelijkheden en creativiteit bij elk kind;
 - kinderen hebben grote nieuwsgierigheid ten opzichte van hun omgeving; het zijn ontdekkers, uitvinders, creatieve denkers;

- vanaf de geboorte zijn kinderen al uit op contact en communicatie, ze hebben een sterke drang om aan hun omgeving duidelijk te maken wat er in hun leeft en dat kunnen ze ook, in wel ‘honderd talen’;
- het kind leert het meest van zijn leeftijdsgenootjes (1^e pedagoog), vervolgens van volwassenen (2^e pedagoog) en ten derde van zijn omgeving (3^e pedagoog);
- ieder kind is anders: de opvoeder kijkt steeds opnieuw, interpreteert en onderzoekt het specifieke van het kind;
- de opvoeder biedt mogelijkheden en materialen aan waarmee kinderen hun mogelijkheden verder kunnen ontwikkelen;
- goed luisteren en kijken naar kinderen is belangrijk, evenals documenteren met behulp van, foto’s, videobeelden, uitspraken en tekeningen.

Deel 2 Pedagogisch handelen

Op basis van de in deel 1 beschreven uitgangspunten kan worden geconcludeerd dat kinderopvang meer is dan “het zorgen voor kinderen”. KOK/KOP staat voor het ontwikkelen van kinderen van 0-12 jaar in de breedste zin van het woord. Dit uit zich onder meer in: een veilige inrichting van binnen en buitenspeelruimtes, het gebruik van materialen en de dagindeling. De activiteiten met kinderen zijn erop gericht dat kinderen in de kinderdagverblijven, BSO en peuteropvang zich goed voelen in de opvang. Niet alleen omdat er goed voor hen wordt gezorgd, maar ook omdat ze telkens nieuwe dingen krijgen aangereikt (*doel 2: persoonlijke competenties*). Het streven is dan ook dat pedagogisch handelen een basiskwaliteit is voor iedereen, die herkenbaar en hanteerbaar is en die voor het kind een meerwaarde heeft. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers als medeopvoeders niet alleen verantwoordelijk zijn dat kinderen veilig en onbezorgd met elkaar kunnen spelen (*doel 1 en doel 3: sociale/emotionele competentie*) en dat voor een natje en een droogje wordt gezorgd, maar vooral dat zijzelf als opvoeder alle capaciteiten die in hun persoon aanwezig zijn gebruiken om kinderen te helpen en te stimuleren in hun groei naar democratische burgers (*doel 4: normen en waarden*). Dit pedagogisch handelen is een proces dat in gezamenlijkheid met de leidinggevende, collega’s en ouders wordt ontwikkeld, maar nooit af is. Om het proces inzichtelijk te maken is het opstellen van een goede planning van pedagogische activiteiten en pedagogische handelwijze. Hierbij is een aantal aspecten verplicht vanuit de WKO en de wet IKK (zie 2.1) belangrijk en heeft KOK/KOP nog specifieke aspecten toegevoegd vanuit haar pedagogische visie (zie 2.2).

2.1 Verplichte aspecten WKO en wet IKK

2.1.1 Pedagogisch werkplan

Het pedagogisch beleid is per locatie nader uitgewerkt in een pedagogisch werkplan. In dit werkplan is het dagelijks functioneren geconcretiseerd, zoals: dagindeling, de stamgroepen, de verschillende ruimtes, het mentorschap, de doorgaande ontwikkelingslijn met overdracht naar de basisschool en BSO, het pedagogisch handelen naar de vier opvoedingsdoelen, contacten met ouders en de overlegmomenten van het team. Ook worden de strategische doelstellingen verder uitgewerkt in de werkplannen per locatie. Deze werkwijze wordt door het hele team uitgevoerd en jaarlijks geëvalueerd.

2.1.2 Pedagogisch medewerkers

De opvang is gericht op de ontwikkeling van ieder kind. Kinderen krijgen de mogelijkheid om in hun eigen tempo te groeien. Begeleiding door de pedagogisch medewerker en het afstemmen van het materiaal per kind zijn hierbij essentieel. Dat betekent dat de pedagogische kwaliteit uiteindelijk tot stand komt op de werkvloer in de relatie tussen kinderen en pedagogisch medewerkers, tussen ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers en tussen pedagogisch medewerkers onderling. Daartoe dienen de pedagogisch medewerkers over bepaalde kwaliteiten te beschikken. Zij dienen in staat te zijn een visie te verwoorden met betrekking tot het opvoeden van kinderen in groepsverband en met betrekking tot het individuele kind. Deze visie moet aansluiten bij de pedagogische visie van KOK/KOP en komt tot uiting in het dagelijks functioneren en in het pedagogisch werkplan van de voorziening. De pedagogisch medewerkers vertalen beleid naar de praktijk, denken mee en signaleren. Pedagogisch medewerkers werken overeenkomstig de beroepscode kinderopvang. De voertaal die de pedagogisch medewerkers hanteren is de Nederlandse taal. Aangezien KOK/KOP het belangrijk vindt dat pedagogisch medewerkers professioneel handelen, vindt er een gerichte werving plaats die voldoet aan bovenstaande eisen. De pedagogisch medewerkers worden ondersteund door ROC stagiaires die opgeleid worden tot pedagogisch medewerker niveau 3 of 4. Op een enkele locatie worden stagiaires niveau 2 opgeleid. Deze extra medewerkers assisteren in pedagogische, verzorgende en huishoudelijke taken en worden boventallig ingezet. Vrijwilligers worden alleen boventallig ingezet bij kinderdagverblijven en peuteropvang voor hand en spandiensten. De vrijwilligers werken volgens een vrijwilligersbeleid. Alle personen die werkzaam zijn bij KOK/KOP inclusief stagiaires en vrijwilligers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag.

2.1.3 Stamgroepen

KOK/KOP heeft haar stamgroepen en het aantal pedagogisch medewerkers afgestemd op de WKO en de wet IKK. De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen in de groep wordt berekend met behulp van de rekentool die aanbevolen wordt door de Rijksoverheid. De afwijking bij aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer bij de kinderdagverblijven en in vakanties en vrije dagen en ADV- dagen bij de BSO betreft maximaal drie uur per dag. Één aaneengesloten uur tussen 8:00 en 9:00 uur en twee uur tijdens de middagpauze tussen 12:30 en 14:30 uur. Aan het einde van de dag gaan medewerkers niet naar huis alvorens het kindaantal dit toelaat. Tijdens deze afwijking wordt minimaal de helft van de BKR ingezet.

Bij de baby's worden 2 vaste pedagogisch medewerkers ingepland. Op de dagen dat een kind komt is altijd minimaal 1 van deze 2 pedagogisch medewerkers werkzaam. Als de omgeving vraagt om inzet van meer dan 2 pedagogisch medewerkers, dan worden maximaal 3 pedagogisch medewerkers ingepland. Dit geldt niet voor kinderen met flexibele contracten.

Bij locaties met minder dan 3 groepen wordt gewerkt met verticale groepen. De locaties met meer dan 3 groepen kunnen werken met een babygroep en semi-verticale groepen. Baby's worden in overleg met ouders/verzorgers overgeplaatst naar de volgende groep als de ontwikkeling het toelaat. Voorwaarde hierbij is dat de baby zelfstandig kan lopen. De BSO heeft stamgroepen van maximaal 20 kinderen. De kinderdagverblijven en peuteropvang werken met stamgroepen van minimaal 12 en maximaal 16 kinderen. Bij (spel)activiteiten, waarbij kinderen de stamgroep verlaten wordt de pedagogische medewerker-kind-ratio op kindercentrumniveau vastgesteld.

Bij onderbezetting van kinderen kunnen stamgroepen worden samengevoegd (gedurende de week maximaal twee stamgroepen) tot één groep waarbij in principe een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is, uitgaande van een kloppend BKR (beroepskracht/kind/ratio) indien de ouder daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven voor een bepaalde periode om de kwaliteit en veiligheid voor het kind te waarborgen. Bij een sterke onderbezetting tijdens vakanties kunnen ook locaties worden samengevoegd, mits ouders hierover van tevoren zijn ingelicht. Tevens is een volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen 15 minuten aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit. Medewerkers op locatie zijn geïnformeerd over de naam en telefoonnummer van deze persoon.

Indien ouders in uitzonderlijke gevallen voor een gesloten deur staan, kunnen zij een noodnummer bellen waarna zij verder geholpen worden door medewerkers van een andere locatie.

2.1.4 Veiligheid en gezondheid

Met betrekking tot de veiligheid en gezondheid van kinderen handelt KOK/KOP volgens de wettelijke meldplicht en het [preventief jeugdbeleid](#). De medewerkers worden ondersteund door een zorgcoördinator die KOK/KOP breed wordt ingezet. De zorgcoördinator onderhoudt tevens de contacten met ketenpartners zoals JGZ, CJG, Maatschappelijk werk, etc.

Met ingang van de wet IKK heeft KOK/KOP een actueel beleid Veiligheid en Gezondheid opgesteld waarin risico's onderkend worden en maatregelen om de risico's te voorkomen genomen worden. Het beleid en het daarbij behorende plan van aanpak wordt samen met de pedagogisch medewerkers ontwikkeld en actueel gehouden door periodieke evaluaties en na gebeurtenissen die daartoe aanleiding geven (b.v.: verbouwing, ongeval, nieuwe inzichten, e.d.)

2.1.5 Ouderparticipatie

Om de ontwikkeling van kinderen zo goed mogelijk te organiseren is een goede afstemming en samenwerking met ouders/verzorgers van groot belang en is vastgelegd in het ouderbeleid. Hierbij hanteren wijde volgende uitgangspunten:

1. Ouders/verzorgers zijn en blijven hoofdeverantwoordelijke voor de opvoeding van hun kinderen;
2. Samenwerking tussen pedagogisch medewerkers en ouders is een voorwaarde voor goede opvang van het kind, waarbij goede afstemming de basis vormt voor een veilige relatie met kinderen;
3. In hun contacten met de ouders/verzorgers respecteren de pedagogisch medewerkers de privacy en gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie, (formulieren worden bewaard in een gesloten kast);
4. Gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen zijn basisnormen;
5. Ouders/verzorgers worden goed geïnformeerd over hun kind en de werkwijze van KOK/KOP door ouder/kind-gesprekken, schriftelijke communicatie, kinderdagverblijfboekje voor baby's communicatie tijdens breng- en haaltijden, mededelingen whiteboard en ouderavonden en themabijeenkomsten. Ter optimalisatie van de ouderparticipatie stimuleert KOK/KOP ouders/verzorgers zich in te schrijven voor specifieke activiteiten op de locatie van hun kind;
6. Om de ouderbetrokkenheid en de doorgaande lijn van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (zie ook 2.2.2) bij de peuteropvang te stimuleren wordt van ouders verwacht dat zij op jaarbasis aan een drietal activiteiten bij de peuteropvang

deelnemen. Hiervoor zijn specifieke spelregels opgesteld.

Elke locatie heeft een eigen oudercommissie ingesteld. Deze commissie behartigt de belangen van ouders, heeft minimaal vier keer per jaar overleg met een pedagogisch medewerker/manager van de locatie en (mede-)organiseert informele activiteiten. Twee keer per jaar vindt een centraal overleg van alle voorzitters van de oudercommissies kinderdagverblijven, BSO en peuteropvang met de directie/bestuurder plaats. Tijdens dit overleg worden het jaarverslag, de jaarrekening, het jaarplan, de wijzigingen pedagogisch beleid besproken. De oudercommissies hebben een verzwaard adviesrecht op de structurele kwaliteit, het pedagogisch beleidsplan en of het pedagogisch beleid vertaald is in het pedagogisch werkplan. Ook kunnen zij met behulp van de GGD inspectierapporten controleren of de opvang ook in de praktijk aan de eisen voldoet.

2.2. Toegevoegde waarde KOK/KOP

2.2.1 Activiteitenkalender

De kinderdagverblijven en peuteropvang werken met thema's en de BSO met een activiteitenkalender waar wekelijks de vier opvoedingsdoelen van de Wet Kinderopvang terug komen. Hierdoor wordt aan elk opvoedingsdoel voldoende aandacht besteed zodat het kind zich kan ontwikkelen tot een zelfstandig wezen.

2.2.2 Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Vanuit het landelijk achterstandenbeleid wordt bij in alle POV van KOK/KOP gewerkt met het Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) programma Piramide of Speelplezier. Deze programma's dienen ter bevordering van de sociaal-emotionele en taalontwikkeling van met name doelgroepkinderen van twee en een half tot zes jaar (onderbouw basisschool). In de toekomst wordt meer de focus gelegd op het programma Speelplezier. Nieuwe medewerkers worden ook volgens de vernieuwde 'Speelplezier' methode opgeleid. Bij Speelplezier wordt spelenderwijs de taalontwikkeling, de creatieve ontwikkeling en de sociaal- emotionele ontwikkeling gestimuleerd. Ieder week worden spelenderwijs 8 tot 12 nieuwe woorden en/of begrippen binnen een thema aangereikt.

De aanpak bestaat met name uit spel-taalroutines in de groep en het in kleine groepjes stimuleren van spel en taal in de zone van naaste ontwikkeling. Uitgangspunt is dat kinderen taal, sociale en cognitieve vaardigheden leren door samen met andere kinderen te spelen en door de aanwezigheid van een meespelende, meer wetende, sensitieve responsieve volwassene. Ten behoeve van de doorgaande ontwikkelingslijn zijn pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gekoppeld aan de basisschoolleerkrachten. Eventuele taal- en ontwikkelingsachterstanden worden tijdig gesignaleerd en door een goede begeleiding zoveel mogelijk verholpen. Hiervoor is soms een intensieve samenwerking met de logopediste en de Jeugdgezondheidszorg nodig. De pedagogisch medewerker bepaalt of een kind in aanmerking komt voor extra begeleiding. Om segregatie tegen te gaan nemen ook niet-doelgroepkinderen deel aan het VVE-programma.

2.2.3 Mentorschap

Ieder kind heeft binnen KOK/KOP een mentor toegewezen die het kind vaak ziet. Deze is het eerste aanspreekpunt voor ouders en volgt het kind in zijn/haar ontwikkeling. De emotionele veiligheid staat voorop. Als de veiligheid gewaarborgd is kan de ontwikkeling gericht

aandacht krijgen. De mentor koppelt de ontwikkeling van het kind na elke observatie terug aan de ouders.

2.2.4 Observatieformulieren

Om de ontwikkeling van jonge kinderen goed te kunnen volgen en te bevorderen heeft KOK/KOP observatieformulieren ontwikkeld voor de BSO. De kinderdagverblijven en peuteropvang hanteren de observatiemethode KIIJK! Bij de peuteropvang wordt de observatiemethode KIIJK! op hetzelfde moment als de CITO-toetsen ingevuld. De eerste observatie gebeurt als een kind 6 maanden bij de peuteropvang is en wanneer ze 3 jaar en 3 maanden zijn en wanneer ze 3 jaar en 11 maanden zijn. Bij de kinderdagverblijven gebeurt dit net als bij de peuteropvang als kinderen 6 maanden bij het kinderdagverblijf zijn. Vervolgens wordt de observatie jaarlijks ingevuld, zolang het kind bij het kinderdagverblijf is. Wanneer uit de toetsen of observatie blijkt dat kinderen lager scoren dan de andere kinderen van hun leeftijd, krijgen ze bij de peuteropvang individuele begeleiding of ondersteuning in een klein groepje (Mix en Koppel). Bij het kinderdagverblijf wordt de ondersteuning aangeboden via de Jeugd Gezondheidszorg (JGZ). Mocht er naast de extra ondersteuning nog extra hulp nodig zijn wordt er zowel bij de POV als het KDV contact opgenomen met JGZ. Over de manier waarop dit dient te gebeuren zijn intern afspraken gemaakt welke zijn vastgelegd in een preventief jeugdbeleid. KOK/KOP is partner in de externe zorgstructuur in Kerkrade/Parkstad, waardoor ouders als dit nodig is ondersteuning kunnen krijgen van een hulpverlener of externe organisatie. Hierdoor worden de kinderen steeds vrijer en zelfverzekerder en zijn beter in staat mee te doen aan de projecten. Per leeftijdsgroep kijkt de mentor aan de hand van een checklist hoe het kind zich ontwikkelt. Elke observatie wordt door de mentor teruggekoppeld aan ouders en dient voor een goede overdracht van het kind naar de basisschool (doorgaande ontwikkeling). Deze observatielijsten kunnen ook dienen als ondersteuning voor hulpverlenende instantie bij signalering opvallend gedrag. Wanneer een pedagogisch medewerker vermoedt dat een kind wordt mishandeld of seksueel misbruikt, wordt er gehandeld volgens de 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' en wordt in het belang van het kind deskundige hulp ingeschakeld.

Als een kind 4 jaar wordt gaat het naar de basisschool. In de voorschoolse periode heeft een kind zich motorisch, cognitief en op taalgebied ontwikkeld, maar ook de wereld om zich heen ontdekt. Het kind heeft een eigen karakter ontwikkeld. Het is voor de leerkrachten van de basisschool prettig om te weten hoe de eerste dagen van het kind zijn verlopen. Zo kunnen zij het kind op een goede manier begeleiden en stimuleren. Pedagogisch medewerkers geven daarom informatie aan de basisschool over de ontwikkeling van het kind. Hiermee is een belangrijke basis gelegd om de overgang van opvang naar de basisschool voor ieder kind zo soepel mogelijk te laten verlopen. De medewerkers maken hierbij gebruik van een overdrachtsdocument voor het weergeven van informatie over het kind alsook de met ouders besproken observaties. De overdracht wordt met de ouders besproken en pas overgedragen na schriftelijke toestemming van de ouders. Daarna geeft de mentor van het kind de formulieren persoonlijk af bij de leerkracht. Indien dit niet mogelijk is, belt de mentor na 2 weken met de leerkracht om de formulieren toe te lichten.

2.2.5 Voorlezen

Taal is een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van het kind. KOK/KOP vindt het van essentieel belang dat er dagelijks wordt voorgelezen waardoor het taalgevoel splendorwijs

wordt ontwikkeld. Door kinderen dagelijks op een educatieve wijze voor te lezen wordt de geletterdheid van kinderen ontwikkeld.

Voor de kinderen van de BSO is het belangrijk dat zij voldoende afwisselende boeken ter beschikking hebben om zelf te lezen. Alle voorzieningen van KOK/KOP zijn lid van de bibliotheek.

2.2.6 Bewegen en buitenspelen

Ter bevordering van het welbevinden en de gezondheid van kinderen vinden wij het belangrijk dat kinderen dagelijks bewegen en buitenspelen. Deze activiteiten worden structureel ingepland, zodat kinderen de mogelijkheid krijgen om te rennen, fietsen (grove motoriek) maar ook de natuur ontdekken. Bij de BSO kunnen kinderen ook zwem- en skiles krijgen en worden er afwisselende sportworkshops via de Chill Club aangeboden.

2.2.7 Opleiding

Aangezien KOK/KOP veel waarde hecht aan het ontwikkelen, kennisverbreding en permanente educatie van haar personeel, wordt er jaarlijks een opleidingsplan opgesteld. Medewerkers kunnen in hun portfoliogesprekken aangeven welke opleidingen zij willen volgen op het gebied van pedagogiek en dienstverlening. Hierbij valt te denken aan: training interactievaardigheden, autisme, ADHD, VVE, kinder EHBO, congressen en workshops over kinderopvang. Nieuwe medewerkers krijgen een introductie door de leidinggevende met uitleg over de organisatie. Als de nieuwe medewerker 6 maanden in dienst is en er zicht is op contractverlenging wordt een e-learning aangeboden ter verbreding van de kennis van de nieuwe medewerker. Afhankelijk van de wettelijke wijzigingen worden opleidingen in het opleidingsplan meegenomen.

KOK/KOP is een erkend Leerbedrijf voor de opleiding pedagogisch medewerker niveau 3 en 4 en voor de opleiding Helpende Welzijn niveau 2. Deze erkenning wordt elke vier jaar getoetst en geregistreerd door en bij Stichting voor Bedrijfsleven en Beroepsonderwijs (SBB). Alle voorzieningen worden ondersteund door stagiaires van de opleiding Pedagogisch Werker en sommige locatie door Helpende Welzijn.

2.2.8 Samenwerking met derden

KOK/KOP heeft in het belang van de doorgaande ontwikkeling van kinderen structurele samenwerking met diverse partners, zoals de gemeente Kerkrade/Landgraaf en Brunssum, JGZ, GGD, CJG het basisonderwijs, jeugd en jongerenwerk, maar ook andere voorzieningen, zoals GaiaZOO, Continium, Speeltuinwerk Limburg, SnowWorld, zwembad d'r Pool, Leisure Dome.